

Driedelingen, kleuren, etc. op Bali

Op Bali is de Saiwasiddhanta leer uit India populair geworden.

Hieruit schijnt de verdeling van goden, ritueel, associaties met water, wind en vuur, etc. voort te komen. Verder is er een systeem van 4 lokapala's (Sanskrit, windstreekhoeders), die de wereld en de streken van het kompas beheersen: Indra, Baruna, Kuwera en Yama, en een jonger systeem van 8 lokapalas: Iswara, Maheswara, Brahma, Rudra, Mahadewa, Sangkara, Wisnu, Sambhu. Al deze lokapalas zijn uit de borst van Bhatara Guru (een van de manifestaties van god Siwa) ontstaan.

Al deze goden hebben een karakteristiek wapen, kenmerkende kleur, specifiek rijdier, en specifieke syllabe. Zij beschermen de godenfiguur in het midden die een aspect van Siwa voorstelt. Dat resulteert in een groep van 9 : de dewata Nawasanga, de Negen goden (nawa., Sanskrit = 9, sanga, Oud Javaans = 9).

De goden van trimurti (drievorm-drie-eenheid: Brahma, Wisnu en Siwa), de 8 lokapala's en de 9 goden kunnen ook 'afgekort' voorgesteld worden door een windroos met kleuren, of door hun wapens, meestal voorzien van de juiste kleur (soms van willekeurige kleur of kleurcombinatie), in een cirkel opgesteld in de met de godheid corresponderende windrichting. Dat laatste zie je op offers (banten) bij rituelen. Die gekleurde wapens worden van rijstmeel, aangelengd met water en kleurstof, gemaakt. Het figuurtje wordt vervolgens gegorengd in een wajan. Daarna wordt het op een ondergrond in een offer aangebracht. De naam van het offer is bebangkit. Het wordt gecombineerd met een ander offer bestaande uit figuurtjes gemaakt van rijstpoeder, de taman. Het toont een poort met een mensje erin. De poort is omgeven door 'vleugels' en bloemen of plantvormen.

Het Trimurti begrip is heel belangrijk. Er zijn driedelige schrijns, een soort zitjes op een sokkel met niks erin, die Wisnu, Siwa en Brahma voorstellen. Geplaatst in NO in een tempel. Je krijgt dan de volgende associaties:

Wisnu	Siwa	Brahma
Water	wind	vuur
	Levensadem	schepping

Stithi
utpatti (Sanskrit: ontstaan)
(Skt, bestaande
toestand, leven)

pralina (Skt, eind)

Huid	ademhaling	ogen
u-kara	ma-kara	a-kara
zwart	wit	rood

in rituelen worden de volgende handelingen met de drie goden geassocieerd:

water	pranayama	vuur, wierook
plengen	zingen	branden
arak	priesterbel	Agnihotra
tuak	mantra's	homa, vuuroffer
brem		

kleuren (van offers, lapjes, versieringen)		
zwart	wit	rood
noorden	midden	zuiden

Je ziet dus geen beelden van Wisnu, Siwa en Brahma binnen in een tempel, die in een gebouwtje of schrijn staan en vereerd worden. Als er beelden zijn, dan betreft het oude, 13^e-15^e eeuwse beelden, die ergens in een paviljoentje opgesteld zijn met andere archeologische rommeltjes. Die beelden, inclusief lingga's worden op Bali niet meer vereerd, zoals in India.

Op reliefs, op de buitenmuur van tempel of paleis, of op het soubassement van een schrijn in tempel of huistempel, kan wel een verhaal afgebeeld worden, waarin Siwa of een andere god een rol speelt. Dan zie je wel een afbeelding van zo'n Hindoe god. In de meeste gevallen worden er echter fragmenten uit Mahabharata of Ramayana afgebeeld en kun je Arjuna, Rama, Sita, Garuda, of dieren uit een Tantri verhaal verwachten. Die reliefs worden niet vereerd. De voorstellingen dienen tot informatie van de kijker.